

КІЛЬКІСНО-ЯКІСНЕ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ ЯК РЕЗУЛЬТАТ КАТЕГОРИЗАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ОТОЧУЮЧОЇ ДІЙНОСТІ

С.В. Баранова

У статті розглядається місце кількості та якості у процесі категоризації об'єктів оточуючої дійсності та вербалізація отриманої інформації мовними засобами англійської мови. Аналізуються концептуальні та мовні категорії квалітативності й квантитативності. Досліджуються структурні та семантичні властивості нумерально-квалітативних словосполучень та словосполучень з нумеральними квантифікаторами як репрезентантів кількісно-якісних відношень у мовній картині світу.

Людина протягом свого життя пізнає оточуючий світ, розрізняє предмети, зіставляючи їх один з одним, обробляє і запам'ятовує значну кількість інформації, виражає результати когнітивної діяльності за допомогою мови, формує загальні поняття, що об'єднуються у систему знань про світ – концептуальну картину світу. Проблеми концептуальної картини світу, концептів різного рівня складності та абстракції, їхніх мовних репрезентантів є одним з актуальних напрямків лінгвістичних розвідок у рамках когнітивно – дискурсивної парадигми [1].

Серед способів організації інформації, що стимулюють пізнання дійсності, вирізняють категоризацію світу. Основу категоризації складає здатність людської свідомості виділяти з потоку інформації загальні ознаки, що регулярно повторюються в певних ситуаціях. Цей процес супроводжується фіксацією таких ознак за допомогою мовних засобів і, таким чином, концептуальна ланка знаходить своє позначення та включається в свою чергу в систему концептуальних взаємодій.

Категоризація світу є основним засобом диференціації предметів. Мисленнева діяльність людини реалізується шляхом аналізу прототипів та їх комбінацій. Створені комбінації смислів кодуються / декодуються у свідомості мовця/слухача. Мінімальні ознаки в межах конкретних слів здатні утворювати кластерні категорії та давати основу для визначення критерію виділення даних категорій [2, 4].

Категорії “кількість” та “якість” носять універсальний характер, існуючи в усіх моделях світу як параметри, необхідні для орієнтації людини в просторі та часі у процесі адаптації до природних та соціальних умов існування: для формування повсякденного досвіду індивіда. Формою вираження згаданих категорій є кількісно-якісні відношення, оскільки чуттєво-предметна діяльність людини спрямована на конкретно виражену в квалітативній різноманітності систему об'єктів дійсності з певними для даної ситуації квантитативними характеристиками. Кількісно-якісні відношення – це відбиті в свідомості людини та представлені в мові за допомогою відповідних знаків реально існуючі кількісні та якісні ознаки предмета, феномена або процесу дійсності [3, 12-14].

Пізнання квантитативно-квалітативних відношень пов'язане з формами природної мови, яка є знаряддям абстрактного мислення та фіксації його результатів. Результатом роботи свідомості є формування концептуальної картини світу, що тісно переплетена з мовною, яка виражається за допомогою лінгвальних форм.

У мовній картині світу квантитативно-квалітативні відношення репрезентовані в кількісно-якісних словосполученнях (КЯС) [4], які утворюючись відповідно до вербальних знань людини, втілюють філософський принцип єдності об'єкта та його ознак, властивостей. *Об'єктом* даної статті є члени парадигми КЯС, що являють собою розчленовану номінацію кількості, якості, предметності: нумерально-квалітативні словосполучення (НКС) та словосполучення з нумеральними квантифікаторами. *Предмет* розгляду становить їхня структурно-семантична варіативність, зумовлена лінгвистичними (правилами лексичної та граматичної комбінаторики) та екстралінгвістичними (культурними, економічними, соціальними особливостями життя мовця) факторами.

Нумерально-квалітативні словосполучення (НКС) являють собою найчастотнішу групу КЯС. Оскільки НКС – словосполучення, складні за структурою, вони виражають зв'язок кількох понять, а часто називають цілі ситуації з різною кількістю предметів-учасників [5, 115]. Вони називають точну кількість предметів, подій, якісно визначених. Концепт кількості в НКС позначається кількісними числівниками, наприклад: *On the top of all this I had **three beautiful sisters** who were my guardians from the cradle* [16, 37]. Певні умови контексту, мовленнєвої ситуації дають сприйняття невизначеної кількості предметів, виділених за якоюсь ознакою, пор.: ***A thousand small fires** burned in the blackness like so many earth-trapped stars* [17, 313].

Конструкції, наближені до НКС за структурою, семантикою, дистрибуцією, функціонуванням як розчленованої номінації квантитативно-квалітативних відношень – це кількісно-якісні словосполучення з нумеральними квантифікаторами, представлені синтаксичними одиницями типу *Pron quant + A + N, Adj quant + A + N, N quant + A + N*, де *Pron quant, Adj quant, N quant* – квантитативні займенники, прикметники, іменники відповідно, *A* – квалітативний компонент, *N* – опорний іменник словосполучення.

Серед словосполучень з нумеральними квантифікаторами поширеною є модель з кількісними займенниками (*Pron quant+ A + N*), які виражають концепт кількості сумарно, партитивно тощо. Пор.: *But he was still a junior and **many younger men** than he had already taken silk* [18, 24]. *There was **a good deal of polite dissent** at the dinner party* [17, 458]. ... *she clutched **a few green weeds** in her fingers* [16, 32-33]. *Georges Petit is going to collect **all my best pictures** for a special exhibition in the Rude de Sèze...* [19, 112]. ***Each hideous detail** came back to him with added horror* [19, 195]. *Although herself unable to distinguish the separateness of this from **every other normal process of life**, yet was she made to feel, by the actions of all about her, that degradation was her portion...* [20, 95]. Займенники *each, every*, вжиті в двох останніх прикладах, вказують, з одного боку, на одиничність, індивідуальність членів (*detail, process of life*) з урахуванням множини, що їх охоплює; з іншого боку - на множину через її одиничні члени [6, 23].

Як займенники, так і прикметники та іменники в моделі КЯС з нумеральним квантифікатором, вебалізують значення якоїсь кількості якісно визначених ідентичних об'єктів. Наприклад: *Thonolan saw **a half dozen smiling young men**, all naked* [21, 223]. *I've known even **a single foreign substance** in the woodwork to make him drain the bitter cup* [22, 7]. *Hippias was **the only Greek sovereign** that the old man could bear* [17, 134]. *While they sat patiently **a few sighted persons** were very busy* [23, 166]. В даних словосполученнях кількісно-якісні відношення розкриваються подібно до того, як у НКС. Актуалізації квантитативного аспекту сприяють такі одиниці, як *half dozen* ("6"), *only* ("1"), *single* ("1"), *a few* ("незначна кількість, небагато"), квалітативного - *smiling, young; Greek; foreign; sighted*.

Якісна своєрідність в досліджуваних одиницях обох структурних зразків підкреслюється за рахунок ад'єктивного компонента. Останній виражається в НКС словами різних лексико-граматичних розрядів, здатними реалізувати значення квалітативності та виконувати атрибутивну функцію. Пор.:

<u>A</u>	(1)	<i>During the three terrible hours that the play had lasted, he had lived centuries of pain, æon upon æon of torture</i> [19, 92].
Adj	(1)	<i>... a calm kindly man of the world who intervenes when a rift has occurred</i>
V ing	(2)	<i>between two loving hearts and brings them together again</i> [22, 69].
V en	(3)	<i>Before a week was over he was to...bring it down to the coast waggon</i>
N	(4)	<i>guarded by six mounted policemen</i> [19, 68].
N's	(5)	<i>Except for a light in one of the top windows, the house was all dark</i>
		[19, 216].
	(5)	<i>He was on one of the company's cars</i> [20, 73].

Прикметники в подібних конструкціях належать до різних розрядів у відповідності до свого лексичного значення: більшість до якісних, решта до відносних. Якщо

перелічувати різноманітні групи якісних прикметників, що входять в НКС, по порядку зменшення частотності, то вони розташуються в такий ряд: прикметники, що позначають загальні оцінки, вікові характеристики, розмір, колір, зовнішні та внутрішні якості. Для передачі значення якісної характеристики предмета (чи поняття про нього) вживаються поряд з прикметниками в звичайному ступені прикметники в вищому або найвищому ступенях. Пор.: *Harry, I can't quarrel with my two best friends at once...* [19, 32]. Моделі з дієприкметниками I, II, іменником в загальному та присвійному відмінку менш частотні в порівнянні з моделлю *Num + Adj + N*.

Ад'єктивний компонент, вжитий в даних словосполученнях між числівником та іменником, співвідноситься з опорним іменником і не впливає на семантику числівника [7, 47]. Це свідчить про те, що семи кількості та якості рівноправні в складі лексичного значення такого словосполучення, вони існують в ньому на правах паритету. При порівнянні лексичного значення КЯС з лексичним значенням квантитативних та квалітативних словосполучень неважко помітити, що значення КЯС конкретніше, носить уточнюючий та обмежуючий характер. Якщо вихідним словосполученням вважати квантитативне (*two flowers*), то при розширенні до кількісно-предметного значення вихідного словосполучення додається поняття якості (*red (flowers) → two red flowers*). Якщо ж за вихідне прийняти квалітативне словосполучення (*red flowers*), яке позначає різноманіття предметів, що мають певну якісну визначеність, то результуюче словосполучення обмежує, виділяє якусь кількість предметів з такою якісною визначеністю (*two → two red flowers*). Слід зазначити також, що в НКС квантитативно-квалітативна характеристика дається якісно ідентичним об'єктам, однорідним об'єктам, що носять однакове найменування.

Ад'єктивний компонент в словосполученнях з нунумеральним квантифікатором крім прикметника (якісного або відносного) може передаватись дієприкметниками I, II (1), іменниками в загальному та присвійному відмінках (2). Наприклад:

(1) *Upstairs in his own room, Dorian Gray was lying on a sofa, with every tingling fibre of his body* [19, 201]. *Nowadays all the married men live like bachelors, and all the bachelors like married men* [19, 175].

(2) *Once or twice every month during the winter, and on each Wednesday evening while the season lasted, he would throw open to the world his beautiful house and have the most celebrated musicians of the day...* [19, 127]. *... but the fact remains that all Driffield's greatest books were written when he was living with her* [24, 108].

КЯС, як будь-яке словосполучення, треба описувати на основі фактичного матеріалу мови, не залишаючи поза увагою конкретні лексичні підкласи, а іноді навіть окремі слова [175, 10]. Тому важливим є не тільки розгляд категоріальної семантичної варіативності премодифікатора та постмодифікатора, а й підкатегоріальної лексико-граматичної варіативності опорного іменника словосполучення. НКС в залежності від лексичного наповнення семантичного ядра реалізують кількісно-якісну характеристику істот / неістот, конкретних / абстрактних понять, процесів, явищ, дій, збірних понять. Пор.:

N-head	(1)	<i>As he strolled home, smoking his cigarette, two young men in evening dress passed</i> [19, 212].
N anim (1)	(2)	<i>She followed his eyes and saw two green chairs by themselves under a tree on the grass</i> [18, 33].
N inanim (2)	(3)	<i>One thin envelope, from a robber magazine, contained a check for twenty-two dollars</i> [25, 311].
N concr (3)	(4)	<i>... he told them that the memory of his one great love would always prevent him from forming any permanent tie</i> [24, 20].
N abstr (4)	(5)	<i>As Dorrian hurried up its three rickety steps, the heavy odour of opium met him</i> [19, 183].
N act (5)	(6)	<i>She rose out of the highland north of one glacier-covered range and flowed east</i> [21, 104].
N collect (6)		

Опорні іменники НКС позначають предмети, поняття, що піддаються лічбі. На це впливає сполучуваність з числівником, здатним визначати дискретну кількість.

Щодо семантичної варіативності стрижневого компонента словосполучення з нунумеральним квантифікатором, він представлений тими ж розрядами іменників, що і в НКС. Дивергентною рисою є вживання в ролі опорного слова іменників, які позначають предмети, поняття, що не піддаються лічбі. Пор.: *In the profession we are accustomed to receive a great deal of mosf gratifying attention* [19, 66]. Кількісні слова здатні сполучуватись як з іменниками, які позначають предмети, що підлягають лічбі, так і з тими, що номінують предмети, які не підлягають лічбі, на відміну від кількісних числівників, одиниць з обмеженою валентністю [9, 196].

Крім розглянутої семантичної (внутрішньої) варіативності для НКС характерна зовнішня варіативність форми (кількісна структурна та позиційна варіативність). Кількісна структурна варіативність спричиняється поширенням та розгортанням конститuentів або всієї конструкції. В НКС між числівником та іменником може вживатись не одна, а кілька квалітативних одиниць:

а) кілька прикметників, наприклад: *But they're also two influential old men* [26, 61];

б) прикметник та дієприкметник I, наприклад: *She was one of those soothing, sympathetic girls ...* [22, 14];

в) прикметник та дієприкметник II, наприклад: *The Sister drew back the cloth and displayed four tiny, naked infants* [18, 120];

г) прикметник та іменник, наприклад: *He had two large town houses...* [19, 35];

д) дієприкметник та іменник, наприклад: *... it was from his sister: one of those stereotyped birthday greetings which the telegraph company sends...* [27, 40];

е) іменник в присвійному відмінку та прикметник, наприклад: *He...went into a laboratory which he had fitted up in one of the bungalow's empty rooms* [24, 127];

є) квалітативне словосполучення, оскільки для іменників досить характерно комбінуватись з означеннями, які в свою чергу мають свої власні підпорядковані члени [11, 344], наприклад: *He found ... two not particularly remarkable children of two and four...* [27, 45]. *Of my two remaining and relatively unimpaired senses ... I cannot report much of the first...!* [17, 15].

Таке розгортання НКС сприяє подальшій деталізації якісних характеристик предмета, позначеного головним іменником конструкції, і є результатом відбиття в свідомості людини процесу категоризації об'єктів навколишньої дійсності та номінативної діяльності.

НКС може мати при собі спеціальні елементи - специфікатори (**Sp**), виражені прислівниками, займенниками, артиклем і т.д. Отже, основна модель Num + A + N поширюється за рахунок додаткового компонента, специфікатора, який певною мірою впливає на актуалізацію кількісно-якісного значення. Пор.:

Sp + Num +A +N	(1)	<i>"You'll never do anything so good as that", he says heartily,</i>
Pron dem	(1)	<i>and you feel that your whole career has been a long decadence</i>
Pron poss	(2)	<i>from <u>that one happy hi</u> [24, 16].</i>
Adv	(3)	(2) <i>Jennie entered, wearing <u>her one good dress</u> and carrying her</i>
Art	(4)	<i>valise [20, 90].</i>
		(3) <i>They're <u>just two embittered old men</u> [26, 61].</i>
		(4) <i>... <u>the two young Americans</u> turned on her their arge dark</i>
		<i>eyes... [24, 183].</i>

Частотними у НКС є прономінальні специфікатори. Граматична форма специфікатора, вираженого вказівним займенником, узгоджується з граматичною формою стрижневого компонента словосполучення. Тому цей займенник, як і присвійний, співвідноситься з опорним іменником. Що ж до семантичного узгодження, вказівний займенник узгоджується з іменем просторової форми,

оскільки є знаком властивості, притаманної не самій субстанції як субстрату, а саме її формі [11, 140]. Пронімінальний специфікатор доповнює кількісно-якісний опис предмета вказівкою на його просторове розташування та належність певній особі.

Модель **Sp + Num + A + N** з пронімінальним специфікатором, вираженим неозначеним займенником, є показовою щодо номінації приблизної кількості. Пор.: *...now, they share it with some thousand other eligible acquaintances in a dementia of equal temptation [16, 61]. ...]surrounded by several thousand breathless citizens, young and old, I could not help feeling stirred and amazed... [16, 143].* Пронімінальний специфікатор впливає в них на актуалізацію кількісних характеристик.

При НКС виявлені лише декілька адвербіальні специфікатори. Вони, як правило, пов'язані семантично з кількісним або якісним компонентом премодифікації: виконують роль інтенсифікатора певної ознаки, властивості (**just two embittered old men**) або кількості (**over twenty beautiful girls**).

Подібним структурним варіантом моделі **Pron quant + A + N** є модель **Sp+Pron quant + A + N**, де специфікатор найчастіше має адвербіальну природу. Наприклад: *...and in front of it, some little distance away, was sitting the artist himself, Basil Hallward, whose sudden disappearance some years ago caused, at the time, such public excitement, and gave rise to so many strange conjectures [19, 7]. No, Harry, I have done too many dreadful things in my life [19, 203].* Такий специфікатор відіграє роль інтенсифікатора кількості і не співвідноситься з якісним конститuentом премодифікації та опорним іменником. Взагалі, при КЯС з нунумеральним квантифікатором специфікатор вживається рідко.

Досліджувані одиниці обох структурних типів належать до препозитивних багатокомпонентних іменних фраз, тобто до іменних фраз, що мають не менш двох препозитивних атрибутів. Трикомпонентні фрази складають третю частину усіх структурних типів препозитивних багатокомпонентних іменних сполучень, виділених у різних функціональних стилях [12, 97].

Зміни в структурному плані (наприклад, зростання числа конститuentів словосполучення) можуть впливати на семантику конструкції. Пор.: *... he had been guilty of some very questionable, and one or two actually unsavory, appointments [20, 33]. Two or three of her old admirers proposed again... [18, 27].* Вживання спряжених числівників веде до утворення своєрідних меж, в яких виражаються приблизні кількісні оцінки предметів відповідної якості.

Варіантом НКС є еліптична конструкція, в якій опущений опорний компонент словосполучення - іменник, наприклад: *He laughed as he recollected the humour of this low comedian and sighed as he reflected on the beauty of that star of musical comedy. He was pleased to be able to boast that a cousin of his had married one of the most celebrated [18, 94].*

Для НКС характерна й позиційна варіативність, яка розкриває позиційну гнучкість деяких синтаксичних елементів. Вживання їх у різних синтаксичних позиціях несуттєве для їхньої функціональної значущості. В англійській мові існує модель, що складається з тих же компонентів, що й НКС: **A + Num + N**. Наприклад: *My brother sends me twenty-five dollars every Christmas and for the last five years I have saved it [27, 49].* Ад'єктивний компонент даних словосполучень представлений прикметниками, які являють собою загальні порядкові найменування (**previous, last, past, next, extra**). Вони граматично й семантично нагадують порядкові числівники [13, 63-64]. Позицію прикметника тому може займати й порядковий числівник, наприклад: *...He convulsed the audience with three solid jokes at my expense in the first two minutes, bathing me in confusion [22, 62].*

Особливість прикметників з загальним значенням порядковості полягає в тому, що вони характеризують певну кількість предметів, понять якогось лічильного ряду. Точка відліку співвідноситься з певним моментом в часі чи місцем в просторі. Адже опорний іменник в цих словосполученнях передає не тільки часові (**year, hour, month, day, week**) (1), а й просторові (**mile, yard**) (2) й інші (3) поняття. Наприклад:

- (1) *There had been a good deal of coal stealing during the past two years...* [20, 70].
 (2) *It was as if the sun had come smiling through the clouds or the long shot on which I had placed my wager had nosed its way past the opposition in the last ten yards ...*[22, 52].
 (3) *I was glad enough to have an extra five shillings ...* [24, 76].

В моделі *A+Num+N* прикметник виконує роль своєрідного специфікатора словосполучення. Ад'єктивні специфікатори співвідносяться з усім нумеральним сполученням, вказуючи на кількісно-якісну оцінку ознаки, що позначається неускладненою одиницею. Так, у фразі *last two years* компонент *last* співвідноситься з суцільним сполученням (*Num + N*), що підтверджується неможливістю пропуску числівника *two* в процесі згортання фрази [14, 193].

Значення неточної кількості з вказівкою на якісну специфіку актуалізується і в сполученнях *A + Pron quant + N*, наприклад: *Of the several who continued to arrive over the next few days only two had stayed* [23, 173-174]. *For the next couple of days I was quiet with decision, though I shook whenever I thought about it* [16, 41].

Кількісно-якісна оцінка посилюється за допомогою різних прислівників-інтенсифікаторів, пор.: ... *that Driffield was born in the parish and not only had passed long years, especially the last twenty-five of his life, in the neighbourhood, but had laid there the scene of some of his most famous books...*[24, 40].

Цей тип словосполучень не слід змішувати з подібними за структурою типу *a good ten minutes*. Атрибути-інтенсифікатори вживаються з метою акцентного виділення кількості часу, відстані і т.ін. [15, 87-89]. Наприклад: *It took him a good quarter of an hour, because he could afford to make no sound* [28, 7]. В даному прикладі неозначений артикль біля іменника сигналізує імплікацію слова *period*, що уможливило вживання іменника і у множині. Пор.: ... *thank you for helping me over a bad three weeks* [29, 10].

Іноді подібні інтенсифікатори висловлення ведуть до гіперболізації, яка супроводжується десемантизацією слова чи словосполучення. Крім інтенсифікації дана модель наочно демонструє, як кількісна характеристика сполучується з квалікативною, якісною. Пор.: *Young Croom, in his borrowed two-seater, had returned to Town at an unobtrusive sixty miles an hour* [29, 30].

Таким чином, нумерально-квалікативне словосполучення - засіб розчленованої номінації кількісних і якісних аспектів одного й того ж самого предмета, явища, поняття. Модель словосполучення з нумеральним квантифікатором характеризується рисами, які зближують і відрізняють його від НКС. Незважаючи на їх структурно-семантичну подібність, квантитативний компонент у них виражається різними частинами мови: числівниками, займенниками, прикметниками, іменниками, - які мають свої власні комплекси категоріальних ознак.

Аналіз досліджуваних одиниць свідчить про взаємозв'язок сфери свідомості людини та мовної системи, що використовується нею у процесі категоризації об'єктів оточуючої дійсності та номінативно-комунікативної діяльності. Мовленнєва маніфестація кількісно-якісних відношень у текстах англомовної літератури проявляється у комунікативно значущому підборі лексичних одиниць квантитативної та квалікативної семантики та спеціальній побудові словосполучень, виборі граматичних конструкцій.

SUMMARY

The article deals with the place of quantity and quality in the process of reality objects categorization and obtained information verbalization by means of the English language means. Conceptual and language categories of qualitiveness and quantitiveness are analysed. Structural and semantic properties of numeral-and-qualitative word groups and phrases with non-numeral quantifiers as representatives of quantitative-qualitative relations in the language picture of the world.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Жаботинська С.А. Концептуальний аналіз: типи фремів // Вісник ЧДУ. Серія: Філологічні науки.– Черкаси, 1999. – Вип. II.- С. 12 – 25.
2. Левицкий А. Э. Роль кластера градуальности признака в процессе категоризации объектов пространства // Філологічні науки. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 3-12.
3. Баранова С.В. Кількісно-якісні характеристики в мовній картині світу // Філологічні науки. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 12-19.
4. Кабанова С.В. Вираження кількісно-якісних відношень синтаксичними структурами англійської мови: Дис... канд. філол. наук. – Харків, 1997. – 170 с.
5. Столярова И.В. К вопросу о простом и сложном словосочетании // Системно-функциональное описание словосочетания и простого предложения. - Л.: ЛГПИ. - 1988. - С. 110-116.
6. Категория количества в современных европейских языках / В.В.Акуленко, С.А. Швачко, Е.И. Букреева и др. - К.: Наукова думка, 1990. - 284 с.
7. Швачко С.А. Языковые средства выражения количества в современном английском, русском и украинском языках. - К.: Вища школа, 1981. - 144 с.
8. Khlebnikova I.V. Essentials of English Morphology. - Moscow: Vysšaya škola, 1994. - 126 p.
9. Кошечая И.Г. Уровни языкового абстрагирования. - К.: Издательство Киевского университета, 1973. - 212 с.
10. Бурлакова В.В. Синтаксические структуры современного английского языка. - М.: Просвещение, 1984. - 112 с.
11. Жаботинская С.А. Когнитивные и номинативные аспекты класса числительных (На материале современного английского языка). - М.: ИЯ РАН, 1992. - 216 с.
12. Денисов О.И. Особенности препозитивных многокомпонентных именных фраз в текстах различных функциональных стилей (на материале английского языка): Дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04. - Харьков, 1997. - 176 с.
13. Quirk R., Greenbaum S., Leech G., Svartvik J. A University Grammar of English / Edited and abbreviated by I.P.Verkhovskaya. - Moscow: Vysšaya škola, 1982. - 391 p.
14. Швачко С.А. Английские числительные и их место в лексико-семантическом поле количества: Дис... д-ра филол. наук: 10.02.04. - Сумы, 1983. - 360 с.
15. Туранский И.И. Семантическая категория интенсивности в английском языке. - М.: Высшая школа, 1990.-173 с.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

16. Lee L. I Can't Stay Long. - London: Penguin Books, 1980. - 238p.
17. Vidal G. Creation. - London: Grafton Books, 1986. - 702 p.
18. Maugham W.S. The Painted Veil. - М.: Mezhdunarodniye Otnosheniya, 1981. - 248 p.
19. Wilde O. The Picture of Dorian Gray. - К.: Dnipro Publishers, 1978. - 232 p.
20. Dreiser T. Jennie Gerhardt. - М.: Progress Publishers, 1972. - 360 p.
21. Auel J.M. The Valley of Horses. - Toronto, New York: Bantam Books, 1985. - 544 p.
22. Wodehouse P.G. Stiff Upper Lip, Jeeves. - Harmondsworth: Penguin Books, 1977. - 192 p.
23. Wyndham J. The Day of the Triffids. - London: Penguin Books, 1988. - 272 p.
24. Maugham W.S. Cakes and Ale. - London: Penguin Books, 1989. - 208p.
25. London J. Martin Eden. - К.: Dnipro Publishers, 1980. - 367p.
26. Snow C.P. The Masters. - Harmondsworth: Penguin Books, 1977. - 320p.
27. Faulkner W. The Wild Palms. - New York and Scarborough, Ontario: The New American Library, 1968. - 240p.
28. Maugham W.S. The Facts of Life // Moscow News. - 1987.- №9. - P.7.
29. Galsworthy J. End of the Chapter. Book Three: Over the River. - М.: Foreign Languages Publishing House, 1960. - 304 p.

Надійшла до редакції 25 жовтня 2007 р.